

Osmanlı Devleti'nde çoklu hukuk sistemi mevcuttu. Bu sistemde şer'i mahkemeler, Batı tarzı mahkemeler ve azınlıklara ait mahkemeler yer alıyordu. Ülkede farklı mahkemelerin bulunması karmaşaya neden olmakta idi. Bu durum cumhuriyet yönetiminin olmazsa olmazları olan millî egemenlik ve eşitlik ilkesi ile çelişiyordu.

1) Buna göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı hukuk sisteminde birlik ve bütünlük vardı.
- B) Farklı mahkemelerin varlığı hukuk sisteminin zenginliğidir.
- C) Osmanlı hukuk sistemi Atatürk'ün Cumhuriyetçilik ve Halkçılık ilkeleri ile çelişiyordu.
- D) Batı tarzı modern mahkemeler Osmanlı hukuk sisteminde çoğunlukta idi.

Osmanlı Devleti'nin Tanzimat'la başlattığı hukuktaki batılılaşma anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde batılı ülkelerden alınan bir çok kanun ile Türk hukukunun modernleştirilmesi çalışmalarına devam edildi. İtalya'dan alınan Ceza Kanunu (1926), İsviçre'den alınan Medeni Kanun (1926) ve Ticaret Kanunu (1929), Almanya'dan alınan Ceza Muhakemeleri ve Deniz Ticaret Kanunu (1932), yine İsviçre'den alınan İcra ve İflas Kanunu (1932) ile hukuk alanında önemli adımlar atılmıştır.

2) Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) İsviçre'den üç farklı kanun alınmıştır.
- B) Hukuktaki modernleşme çalışmalarında Avrupa ülkeleri tercih edilmiştir.
- C) Tanzimat fermanı, hukuktaki modern anlayışın başlangıcı sayılır.
- D) Alınan kanunlarda Avrupalı devletlerin seçilmesinde ticari ilişkiler göz önüne alınmıştır.

Medeni Kanunun kabulü ile;

- Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- Tek eşle evlilik esası kabul edildi.
- Boşanmada mahkeme kararı zorunlu oldu.
- Resmi nikah zorunluluğu getirildi.
- Kadınlara meslek seçme hakkı tanındı.
- Türk kültür ve aile yapısına uygundur.

3) Medeni kanunla ilgili yukarıdaki gelişmelere bakarak hangisine ulaşmak mümkün değildir?

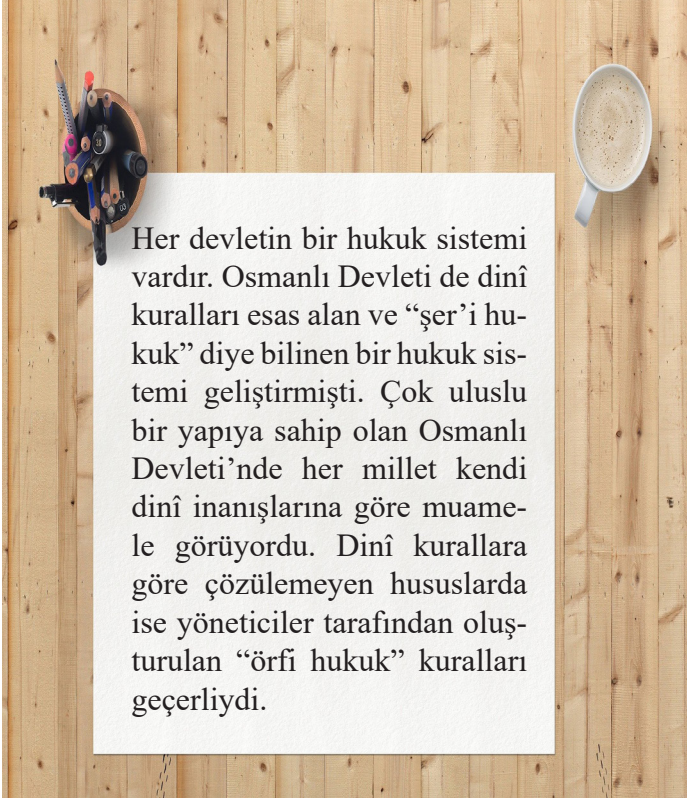
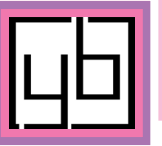
- A) Kadınların hakları kanunla güvence altına alındı.
- B) Medeni kanun, Halkçılık, Laiklik ve Milliyetçilik ilkeleri ile ilişkilidir.
- C) Toplumsal alanda kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- D) Kadınlar lehine aile hukukunda pozitif ayrımcılık yapıldı.

Mecellenin yerine yeni bir kanun hazırlanması gerekiyordu. Fakat yeni kanunun hazırlanması uzun bir zaman alacaktı. Bu sebeple Avrupa'dan Türk toplumunun yapısına uygun bir medeni kanunun alınması uygun görüldü. Yapılan incelemeler sonucunda İsviçre Medeni Kanunu'nun alınmasına karar verildi. Bu kararın verilmesinde İsviçre Medeni Kanunu'nun;

- I-Türk kültür yapısına uygun olması.
- II-En son hazırlanan kanunlardan biri olması.
- III-Laikliğe uygun olması.
- IV-İçeriğinde kadına yönelik siyasi hakların bulunması.

4) Hangi özelliklerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) I, II ve III
- C) Yalnız IV
- D) I, II, IV

Her devletin bir hukuk sistemi vardır. Osmanlı Devleti de dinî kuralları esas alan ve “şer’i hukuk” diye bilinen bir hukuk sistemi geliştirmişti. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti’nde her millet kendi dinî inanışlarına göre muamele görüyordu. Dinî kurallara göre çözülemeyen hususlarda ise yöneticiler tarafından oluşturulan “örfi hukuk” kuralları geçerliydi.

5) Buna göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Hukuk sisteminde çoklu bir yapı var.
- B) Şer’i hukuk, örfi kuralları da içeriyordu.
- C) Örfi hukuk birinci plandaydı.
- D) Dini kurallar hukukta çok az etki etmiştir.

Türk Medeni Kanunu’nun kabulüyle Türkiye’de yaşayan gayrimüslim vatandaşlar, Lozan Antlaşması’yla kendilerine tanınan haklardan vazgeçtiklerini bildirdiler. Bu isteklerinin hükûmet tarafından kabul edilmesiyle Avrupa devletlerinin bu konuda iç işlerimize karışmaları engellenmiştir. Bu arada, patrikhane ve konsoloslukların mahkeme kurma yetkileri de sona ermiştir.

6) Buna göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Tam bağımsızlık adına önemli bir adımdır.
- B) Gayrimüslimler ayrıca haklara sahip olmuştur.
- C) Lozan’da gayrimüslimlere daha fazla hak verilmiştir.
- D) Medeni Kanun özellikle gayrimüslimler için çıkarılmıştır.

Aileye ve aile hukukuna büyük önem veren Atatürk “Türk kadınına bilimsel, ahlaksal, sosyal, ekonomik yaşamda erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak şarttır.” ifadesiyle Türk kadınının toplumda alması gereken yeri vurgulamıştır. Türk hukukçular tarafından Avrupa’daki hukuk sistemi üzerine incelemeler yapıldı. İsviçre Medeni Kanun’u; yeni ve sade olması, sorunlara pratik ve akılcı çözümler getirmesi, çağın sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilmesiyle öne çıktı. Bu kanun Türk toplum yapısına uygun hâle getirildikten sonra Medeni Kanun olarak kabul edildi (17 Şubat 1926).

7) Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) İsviçre Medeni Kanunu, yeni ve sade bir kanundur.
- B) İsviçre Medeni Kanunu, Türk toplum yapısına uygundur.
- C) İsviçre Medeni Kanunu, sorunlara pratik ve akılcı çözümler getirmiştir.
- D) Türk hukukçular ilk etapta Avrupa’yı incelemeye başladı.

Osmanlı yöneticileri, hukuk sistemindeki sorunları çözebilmek için Tanzimat Dönemi’nden itibaren çeşitli çalışmalar yaptılar. Avrupa hukuk sisteminin yararlanmaya çalıştılar. Birçok kanun Avrupa dillerinden Türkçeye tercüme edilerek uygulanmaya başlandı. Yeni kanunlara göre hüküm verecek yeni mahkemeler kuruldu. Ancak bunlar yapılırken eski kanunların ve mahkemelerin yaşamasına izin verildi. Bunun sonucunda hukuk sisteminde, eski ve yeni karmaşasından kaynaklanan ikilik ortaya çıktı. Cumhuriyet döneminde bu ve buna benzer sorunları çözmek amacıyla hukuk alanında önemli adımlar atıldı.

8) Hangisi Cumhuriyet dönemi hukuk alanındaki gelişmelere örnek olamaz?

- A) Lozan ile hukuki ayrıcalıklar kaldırıldı.
- B) Tevhid-i Tedrisat kanunu kabul edildi.
- C) Medeni Kanun kabul edildi.
- D) Ankara Adliye Mektebi açıldı.

- Laiklik ilkesini temel alır.
- Hukukta bütün vatandaşları kapsayacak şekilde kadın - erkek eşitliğini esas alır.
- Aile içi hukuk kurallarına yer verir. Evlenme, boşanma gibi konuları içermenin yanında çocukların haklarını da korur.
- Mirastan kadın ve erkek eşit oranda pay alır. Mahkemelerde kadın ve erkeklerin şahitliğinde eşitlik ilkesi uygulanır.
- Tek eşli evlilik ve resmî nikâh zorunluluğu vardır.
- Kadınlara iş hayatında istediği mesleği seçme ve yapma hakkı tanır.

9) Medeni kanununun getirdiği yukarıdaki kazanımlara bakarak hangi yorumda bulunulabilir?

- A) Milliyetçilik ilkesine göre düzenlenmiştir.
- B) Dini kurallara göre düzenlenmiştir.
- C) Kadın ve Erkek haklarda eşitlenmiştir.
- D) Kadınlara yönelik ayrımcılık yapılmıştır.

- I-Tek eşle evlilik kabul edildi ve evliliğe yaş sınırı getirildi.
- II-Evlenmede kadının rızasının alınması zorunlu hale getirildi.
- III-Evlilikte resmi nikâh zorunlu oldu.
- IV-Mahkemelerde kadın ve erkeğin şahitliği eşit sayıldı.
- V-Kadınlara istediği mesleğe girme hakkı tanındı.
- VI-Kadınların boşanma hakkı erkeklerle eşit hale getirildi.

10) Medeni Kanun ile kadınlara sağlanan yukarıdaki haklardan hangileri, aile kurumunun oluşturulması ve korunması ile ilgilidir?

- A) I, V, VI
- B) III, VI, V
- C) I, II, III, IV
- D) I, II, III, VI

**İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 4.Ünite
Hukuk Alanında Yapılan Yenilikler
Deneme Sınavı
CEVAP ANAHTARI**

1-C

6-A

2-D

7-B

3-D

8-B

4-C

9-C

5-A

10-D

Her türlü paylaşıma açıktır. Ticari amaçlı kullanılamaz. ©

Bu deneme sınavının hazırlanılmasında M.E.B. ders kitaplarındaki bilgilerden faydalanılmıştır.